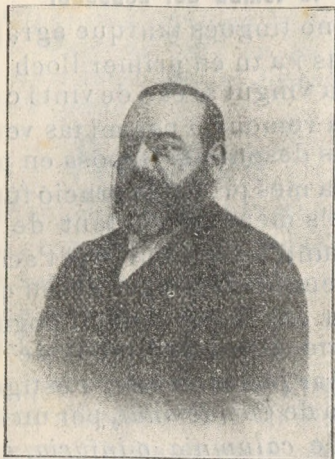

El Defensor al Suprem

Josep Feliu i Codina

En el XXV Aniversari

de la mort d'En Josep Feliu i Codina.

Inesborrable ha quedat per a mi la data del 2 de maig de 1897. La notícia de la repentina mort d'En Josep Feliu i Codina escampada en la matinada del 3 per totes les seccions telegràfiques de la premsa diària barcelonina, produí en mi el cop més dolorós, el més sentit dels que en aquella època anava rebent. El curs del meu procés la recent contrària resolució del Suprem no m'afectaren de bon trós, com l'esglayadora notícia de la mort repentina del meu il·lustre defensor. La sentència contra meu proferida sols me causava repugnància per la meritriu Justícia d'aquella època. Podia perjudicarme en mos pobres bens materials, moralment no m'afectava. La opinió Pública que feya 27 mesos estava tota al meu costat, m'enlairava encare mes.

La condemna no'm deya res à ma consciència tranquil·la i amb ella planyia las tristas eventualitats a que pot subgectar-se la justícia al aplicar-la en aquells època en una forma ú altre, per rahó o per caciquisme. Condemna! mot que representa castic del crim! Pera la meua humil persona, compdemna resulta va irrisori acte de justícia. Mirat pel dany material que se'n feya,

corona d'espigas encastades per el meu front, que a cada cop rebut, se mostrava mes seré mes victoriós per la veu de la rahó. La mort de Feliu alhora que ficava lo terme total d'aquella brillant intel·ligència, me presentava inseparable barrera en que obturar las mostrars de gratitud d'un cor agrahit. Pera mi sigué l'últim acte de la seva vida, record inmarcesible que perdurarà durant la meua. Dintre aquest record que ni un instant m'abandona se'm reproduceix sempre ab tota fidelitat nostra última entrevista.

Sigué a Madrid, a casa seva, en aquella habitació estudi que tant havia frecuentant en els dias que vareig estarme a la capital. El dia 18 de Maig de 1897 Suspresa la vista per petició de la part contrària i aplasada per el dia 13 del més següent me disposava a regresar a Barcelona. Era doncs entrevista de despedida.

—¿Tornará a venir pera aquell dia me digué Feliu i Codina.

—Aixis ho desitxaria, mes temo no'm serà possible tornar a repetir el sacrifici que aquest viatge'm reporta, i abandonar per tants dias el meu estimat periodic *El Teatre Regional*.

Nostra conversa girà a tot quant podia interesarnos. Parlarem de teatres, molt de teatres, del seu enlairament en aquella època en que se'l considerava com el més eminent dels autors del teatre espanyol. Dels seus exits *La Dolores; Un libro viejo; Miel de la Alcarria; Maria del Carmen*. Parlarem del seu últim estreno *La Real Moza* obra d'una contextura i bellesa literaria colosal.

M'exposà clarament el succehit en la primera i única representació. Jo m'admirava veurer aquella franca conformitat amb el fallo del publich. Soch jo—me deya—qui va equivocar-se amb un dels personatges. N'estava insegur, no era prou teatral, pel camp de la novela conforme. Quan al final del primer acte, en que aquell personatge se presenta en escena

vareig sentir aquella entusiasta ovació no apaigabada fins despres de repetidas surtidas mevas, ja vareig dirho, no's sostindrà, el públich no trovarà el per sonatge sencer que voldria.

Tothom li demanà que modifiqués aquell final, i la seva entesa de caracter i honradés literària, fundantse en que aixis l'havia concebut i aixis havia de quedar, retirà l'obra, dientlos que preferia anar per un altre dintre la mateixa temporada.

Apetició de molts va fer imprimir l'obra. M'en dedicà un exemplar que guardo com a preuhat record d'aquella radera entrevista.

M'explicà despres las obres que tenia en projecte. Alashoras trevallava per la qu'es titularia *Batalla de Clomvs*. Va veure que'l titul m'intrigava, va esplicarme l'assumpto i a fe que resultaria just. *Batalla de Clomvs* versaria en els graciosos de saló. Aquest graciosos, en que per atreurers amistats i relacions dels que son mes qu'ells, ho sacrifican tot a la frasse, al xisto. La qüestió es fer desarrugar lo front dels poderosos. Qué hi fa que se'n valgui de menys el bon nom d'una mare, esposa o filla. Quinas escenas! Quin tiroteig d'acudits de bona forma, si, pero punxants com agul·las. ¡Quin enbotomar pells i quin pujar la sanch als ulls de tant riurer! ¡Quina batalla sens quartel al compás de grans rialles!...

Tornarem a parlar molt de Madrid, de las cosas que mes m'haviam cridat l'atenció, dels teatres quinas portes per el seu nom m'havian sigut obertes de bat a bat.

—Coneix ja voste millor Madrid que jo mateix. Casi may surto de casa.

—I li es saludable—vaig dirli orec que per la seva naturalesa li fora convenient surtir sovint, fer exercici.

—Me trovo perfectament, me va molt be la vida que porto...

Que lluny estava de creurer amb l'aproximitat de son fi.